

Фикҳ дарслари (211-дарс) Намозда макруҳ нарсалар (иккинчи мақола)

19:00 / 29.12.2022 2183

هُلِّلَا يَضَرَّ رِيْرَهُ يَبَا نَع
يَلِصُّ يَبْنَلَا يَهَن : لَأَقُ هُنَع
يَلِصُّ يَنْ أَمْ لَسُو هِيَلَع هَلَلَا
هُوْر . أَرْصَتُ خُمْ لُجْرَلَا
هُسْمُ خَلَا

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қўлни белга тираб намоз ўқишдан қайтардилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Қўлни белга тираб туриш мутакаббирлик аломатидир. Намоз эса банда ўзини энг хор тутиши лозим бўлган мақомдир. Ўз Робби ҳузурда гуноҳлари кечирилиши ва сўровлари берилишини хоҳлаган банда қўлини белига қўйиб керилишнинг ўрнига, тавозеъ ила, ўзини хокисор олиб туриши лозим.

3. Сажда қилиш учун тошларни бир мартадан ортиқ текислаш.

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг вақтларида масжидлар ердан иборат эди. Шунинг учун сажда қилган одамнинг пешонаси майда тошларга тегиши оддий ҳол эди. Ушбу жумлада ўша даврдаги ҳолат назарда тутилган.

هُنَعُ هَلَلَا يَضَرُّ رَذِيْبًا نَع
هَيْلَع هَلَلَا يَصِيْبُنْلَا نَع
مُكُدَحًا مَاقَ اِذَا: لَاقَ مَلَسُو
حَسَمِي اَلْفِةَ اَلصَّلَا يَلَا
ةَمُحَّرَلَا نِإْفَ، يَصَحُّ لَا
بِأَخْصَا هَاوَر. «هُوَ جَاوْت
بِنَسَلَا

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачон бирортангиз намозда турса, тошларни тўғриламасин, чунки раҳмат унга юзма-юз турган бўлади», дедилар».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

4. Пешонасига теккан тупроқни артиш.

Албатта, намоз ичида артиш макруҳ. Аммо намозни ўқиб бўлгандан кейин, риёкорликдан четланиш учун пешонага теккан тупроқни дарҳол артиб ташлаш лозим бўлади.

5. Салласининг пешига сажда қилиш.

Шунингдек, намозхон ўзининг устидаги кийимнинг бирор қисмига сажда қилиши ҳам макруҳдир.

6. Билакларни ерга тираш.

أَهْنَعُ هَلَلًا يَضَرَّ شَيْئًا عُنَّ
هَلَلًا لَوْ سَرَّ نَاكَ تَلَاقِ
مَلَسُو هَيْلَعِ هَلَلًا يَلِصُ
بِأَطْيَشٍ لَّأَبْقُعُ نَعِ يَهْنِي
لُجْرًا شَرَّتْ فِي نَأِ يَهْنِي وَ
بُغْبَسًا لَّأَشَارَتْ فَاهِيَعِ أَرْدِ
ةً أَلَّصًا لَمْ تُخَيَّ نَاكَ وَ

مَلْسُومٌ هَآوِرٌ مَّيْلُسٌ تَلَابٌ دُوَادٌ وَبَّآوٌ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шайтоннинг ақибидан ва йиртқичнинг ястанишидан наҳйи қилар эдилар. Намозни салом бериш билан тамомлар эдилар».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилишган.

«**Шайтоннинг ақиб**», яъни «ит ўтириш»дан қайтарар эдилар.
«**Йиртқичнинг ястанишидан наҳйи қилар эдилар**».

Бу саждада бўлиб, ҳам кафтини, ҳам чиғаноғини ерга қўйиб, билагига суяниб туришдир. Буни олдин ўрганганмиз.

7. Сочни турмаклаш.

يَبْنُلَا يَلْوَمُ عِفَّارٌ وَبَّآرَمٌ
مَلْسُومٌ هَآوِرٌ مَّيْلُسٌ تَلَابٌ
دُوَادٌ وَبَّآوٌ
يَلْعَنُ نَبِيَّ نَسَخَلَا يَلْعَنُ
يَلْعَنُ صَيِّوَةً وَمَالِئُ سَلَا أَمَّهَ يَلْعَنُ
هَآوِرٌ مَّيْلُسٌ تَلَابٌ

تَفَتُلُافٍ، عِفَارٌ وَبَأَاهْلَ حَفٍ
 ، أَبَضْغُمِ هَيْلًا نَسَخَلَا
 كِتَالِصِ يَلَعُ لَبْقَا: لِقَافٍ
 تُعَمَسُ يِّنِافٍ، بَضْعَتِ الْوِ
 كِلَذَ» : لُوقِي □ هَلَلَا لُوسَرِ
 وَبَأَاهْ أَوْرِ . «نَأْطِي شَلَا لُفِكِ
 . يِذِمَّرْتِ لَأَوْ دُؤَادِ

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг озод қилган қуллари Абу Рофеъ намоз ўқиётган Ҳасан ибн Али алайҳимассаломнинг ёнидан ўтди. У (Ҳасан) соч ўримини орқасига турмаклаб олган эди. Абу Рофеъ ечиб юборган эди, Ҳасан унга ғазаб билан қаради. У бўлса: «Намозингни ўқи. Ғазаб қилма. Мен Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Бу шайтоннинг тўқимидир», деганларини эшитганман», деди».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Инсон намоз ўқиганида, сажда қилганида унинг барча аъзолари, бутун вужуди, ҳатто кийимлари ҳам иштирок этиши керак. Агар эркак киши сочини қайтариб турмаклаб олса, ўша ҳолатга футур етади. Шунинг учун бу иш макруҳ ҳисобланади.

8. Кийимни осилтириш ва шимариш.

نَا هَلْ لَآ يَضَرَّ رِيَّهَ يَبَا نَع
هَلْ لَآ يَلْصِقُ هَلْ لَآ لُوسَر
لُدَّسَ لَآ نَع يَهَن مَلْسُو هِي لَع
يَطْعُيْ نَاوْ، ءَالْ صِلَا يَف
دُوَادُ وُبَا هَاوْرُ. هَا فُ لُجْرَلَا
يِ ذِمْرَتْ لَاوْ

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам намозда кийимни осилтиришдан ва кишини оғзини тўсишдан наҳйи қилдилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Ушбу ҳолатлар кўпроқ Арабистон шароити ва у ердаги халқларнинг одатларидан келиб чиққан. Маълумки, уларда эркаклар ҳам узун кийим киядилар. Авваллари нафақат узун кийим кийишарди, балки кийимни узун қилиш ила фахрланишар эди.

Шунингдек, арабларда салласининг бир тарафи ила оғзини беркитиб юриш одати ҳам бор эди.

Ислом дини кибру ҳавога боғлиқ ҳамма нарсаларни ман қилганидек, кийимни фахр, кибру ҳаво билан судраб юришни ҳам ман қилди. Намоздан ташқарида ман этилган нарса намозда ман этилиши турган гап.

Шунингдек, намозда оғизни бирор мато билан тўсиб олиш ҳам макруҳдир.

(Давоми бор)

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди